

Micha 6:8

Preek over Micha 6,8 – Micha-zondag

Liturgie

Voorzang Ps 24,1.2

Votum en zegengroet

Zingen: Ps 111,4.6

Micha-zondag: korte introductie Micha-campagne

Wet en Luk 6,20-26

Zingen: NG 80

Gebed

Schriftlezing: Micha 6; Deut 10,12-22

Zingen: Ps. 40,3

Tekst: Micha 6,8

Preek

Halverwege preek: LB 473,1.2.4.5

Na preek zingen: LB 285,1.3.4

Zingen: 'Heer leer ons recht te doen'

Zingen: Ps. 72,1.6.7

Zegen

Preek over Micha 6,8

Broers en zussen, gemeente van Jezus Christus, onze Heer,

1. Begin: twee chocoladerepen.

Welke is lekkerder?

Verschil tussen beide repen?

Er is een verschil dat je niet kunt proeven: 100% slaafvrij.

Chocolade gemaakt van cacao;

Vaak slaven betrokken bij productie.

Elke chocoladereep: kan goed dat slaven gewerkt hebben om cacao te maken.

Geen enkele chocolade-reep: zeker dat er geen slaven bij betrokken zijn geweest.

Deze chocolade: 100 % slaafvrij.

Hoe zit dat? Als je chocolade koopt, ben je dan mee schuldig

aan uitbuiting, aan slavernij? Teun van der Keuken ontdekte dat er slaven gebruikt worden bij de productie van cacao. Hij vond zichzelf daarom meeschuldig aan een misdaad: slavernij. Hij is naar de politie gegaan en heeft zichzelf aangegeven. 'Ik ben mee schuldig aan het uitbuiten van mensen als slaaf.' Maar hoe hij ook aandrong, niemand wilde hem opsluiten in een cel. Nu heeft hij als alternatief deze chocolade op de markt gebracht; gegarandeerd 100% slaafvrij.

Wij zijn rijk en welvarend. De winkels in Nederland liggen vol. Maar ten koste van wat en vooral: ten koste van wie?

Neem onze kleding. Veel kleding wordt tegen lage lonen in derde wereldlanden geproduceerd. De lonen in de kledingfabrieken in bijvoorbeeld India en Pakistan zijn zo laag dat ouders wel gedwongen worden hun kinderen te laten werken. Bij de productie van katoen worden pesticiden gebruikt. Die pesticiden komen weer in het grondwater terecht. Omdat er slechte drinkwatervoorzieningen zijn, krijgen mensen die stoffen binnen. Daardoor worden er in gebieden waar katoen verbouwd veel mismaakte kinderen geboren worden.

Is onze wereld gebouwd op onrecht?

Er is zoveel onrecht in deze wereld, zoveel ongelijkheid. Tegelijk zit onze wereld ook zo ingewikkeld in elkaar. Je kunt er moedeloos en cynisch van worden. Het makkelijkst is het om je ogen te sluiten en te genieten van de welvaart die je in Nederland hebt.

Zijn wij van die gewetenloze mensen, waar Micha het over heeft? Valt onze welvaart onder de categorie 'schatten in het huis van een gewetenloos mens, schatten door onrecht verkregen'?

Met Micha vraagt de Micha-campagne christenen om onrecht en armoede niet zomaar naast je neer te leggen. En dat is niet zonder reden. God ziet armoede en onrecht niet door de vingers. Er komt een moment dat God ook West-Europa zal oordelen.

Maar wat moeten we dan doen? Stel dat God Europa zou aanklagen zoals Micha Israël aanklaagde.

Europa, eens was je een christelijk werelddeel. Wat heb ik

fout gedaan? Ik was je God. Jullie hebben mij in Christus leren kennen, de God die bevrijdt van de zonde en de dood. Ben je dat vergeten?

2. Menselijke antwoorden hierop voldoen niet. Want hoe reageren mensen hierop? Het antwoord van Israël in vers 6-7 is wat dat betreft onthullend.

Je hebt gelijk, Micha. We zijn God vergeten; en deze wereld is niet echt een eerlijke wereld. We zijn inderdaad wel een beetje materialistisch geworden met z'n allen. Wat kunnen we de HEER aanbieden om het goed te maken?

Laten we een nationale TV-actie organiseren: wie geeft het grootste offer? Jij geeft een gewoon brandoffer? O, maar ik geef een eenjarige stier. Hallo, kijk mij dan eens: ik geef wel duizend rammen. En ik dan: ik doneer tonnen olie, mooie olijfolie waar God van houdt.

En nog iemand anders verschijnt voor de camera: ik ben bereid om mijn oudste kind te slachten op het altaar. Ja, ik zal het maar eerlijk zeggen: ik ben een zondaar en ik heb veel misdaan. Ik heb mijn oudste er voor over om het weer goed te maken.

Een kinderoffer nota bene. Een heidense gewoonte waar God een hekel aan heeft. Uit het vervolg wordt wel duidelijk dat dit allemaal geen oplossing is. Wat mist er dan? Het volk wil het toch weer goedmaken.

Inderdaad, er is een onrustig schuldgevoel dat gestild moet worden. Maar het blijft een kwestie van de buitenkant. Mooie woorden, mooie offers, maar in het gewone leven veranderd er niets. Ook in de tijd van Micha was er een vorm van kapitalisme, waardoor de rijken steeds rijker werden en de armen steeds armer. Daaraan veranderde niets. Uiterlijk wil het volk God weer dienen, maar van binnen verandert er niets.

Ik kwam in verband met Micha 6 een zinnetje tegen dat bleef hangen: 'de mens wil van alles afstand doen, behalve van zijn zonde.' Slechte gewoontes zijn het lekkerst, zingt De Dijk ergens in een nummer. Ik wil veel opgeven, volhouden dat ik iets voor God over heb, maar wil ik ook mijn zonde, mijn

slechte gewoontes kwijt?

Als je op die manier tegen het antwoord van het volk aankijkt, dan is het zo herkenbaar.

We voelen ons schuldig – laten we vaak naar de kerk gaan. Laten we geld geven voor het goede doel. Maar als je je schuldgevoel afkoopt zonder verandering in het gewone leven, wat is het dan waard?

Kerkgang, geld geven, TV-acties, het haalt niets uit wanneer het daarbij blijft. Ook de millennium-doelen van de VN zullen niet gehaald worden wanneer het bij mooie woorden op papier blijft. Onze wereld blijft een oneerlijke wereld. Het onrecht blijft. Menselijke antwoorden voldoen niet.

3. Wat is dan Gods antwoord? Zo komen we bij vers 8. Een prachtig vers; misschien heb je wel eens gehoord dat iemand zei

'Geen schoner woord met groter kracht, dan Micha 6 en wel vers 8'

Het is een korte samenvatting van waar het God in zijn wet om gaat. Deze samenvatting gaat terug op Deut. 10. Heb ontzag voor God, volg hem. Hij is een eerlijke God die niet corrupt of omkoopbaar is. Hij komt op voor weduwen, wezen en vreemdelingen.

In Deuteronomium blijkt verder wat daarvoor nodig is: Besnijdt je hart. En daar zit precies het probleem. Wanneer ons hart niet besneden is, blijft staan dat alles wat we doen geen echte oplossing is. Dan blijft alles wat we doen, een kwestie van de buitenkant. Offers, kerkgang, TV-acties – maar onze mentaliteit veranderd niet. Ons leven wordt niet een leven doortrokken van liefde. Het is niet de eerbied voor God die ons leven stempelt.

Hoe komen we dan zover dat we gaan doen wat God wil? Hoe besnijden wij ons hart? Het OT loopt erop uit, dat het verbond tussen God en Israël stukbreekt. Tegelijk wordt er een nieuw verbond beloofd. Dit verbond zal brengen wat het verbond met Israël niet gaf: precies die besnijdenis van het hart, zie Jer 31 en Hebr 10.

Gods antwoord op onze oneerlijke en goddeloze wereld: de besnijdenis van ons hart, dat wil zeggen: de Heilige Geest komt in ons wonen. Wij krijgen de gezindheid van Christus.

Een eerlijke wereld is niet maakbaar door mensen. Op sommige punten is de wereld nu al verder verwijderd van de realisering van de millennium-doelen dan toen ze vastgesteld werden. Een van de doelen is het terugdringen van ziektes als TBC. Inmiddels is het aantal gevallen van TBC juist toegenomen. Wij maken niet even een betere wereld, als mensen.

Er kan alleen iets veranderen wanneer God ons van binnen verandert. Micha komt niet met een sociaal plan, maar hij laat zien: de mensen zelf moeten veranderen. Sociale plannen klinken mooi, maar het zijn papieren tijgers. Ons hart moet besneden worden. Wij moeten gevuld worden door de Heilige Geest, die de wet van God binnen in ons, op ons hart schrijft. Onze mentaliteit moet de mentaliteit van Jezus worden. Ons karakter het karakter van Christus.

Gods antwoord op onze oneerlijke wereld is dat Hij ons verlost van onszelf, oneerlijke mensen. Hij wil ons hart veranderen. Wil je dat God zo met je aan het werk gaat?

Als je dat wilt, laten we dan nu samen zingen, LB 473,1.2.4.5

4. En waar loopt die verandering van het hart dan op uit? Micha noemt drie dingen, die ik nu langs zal lopen.

Het eerste is recht doen. Micha begint aan de buitenkant. Begrijp me dus goed: ik zeg dat eerst ons hart besneden moet worden wil er echt iets veranderen. Maar dat wil niet zeggen dat het dan niet meer op recht doen aan komt.

Recht doen – dat wil zeggen: eerlijk zijn. Geen leugen, geen bedrog. Iemand niet benadelen of voortrekken. Een liter is een liter, een kilo een kilo. Eerlijke handel. Geen afpersing en uitbuiting, maar mensen een faire prijs bieden voor hun producten.

Neem nu zo'n initiatief als die slaafvrije chocolade. Tony's Chocolonely. Je kunt het kopen bij de wereldwinkel. Dat is een voorbeeld van recht doen. Juist christenen zouden zulke initiatieven moeten ontplooiën of steunen.

Maar maakt het wel wat uit? Is onze wereld niet zo oneerlijk dat alles wat je doet een druppel op een gloeiende plaat is? Waarom zou ik eerlijk zijn als niemand in mijn omgeving eerlijk is? Misschien ben ik een beetje cynisch geworden, maar ik geloof er niet meer in.

Je wordt inderdaad cynisch als je allerlei grote idealen over tafel ziet gaan, die voorbij gaan aan ons diepste probleem: ons zondige hart. Deze wereld is niet maakbaar.

Er zijn nogal wat cynische mensen in Nederland. En wat krijg je dan? Mensen die uiteindelijk gewoon voor zichzelf leven. God is geen cynicus. En wij horen bij God. God is een verlosser, die ons hart en onze wereld verlost. Wij mogen het zout van de aarde en het licht van de wereld zijn. Daarom: doe recht. Het maakt wel uit. Het zet mensen aan het denken. Of het brengt een beetje verlichting, verbetering misschien. En als alle christenen in Nederland niet cynisch zijn, maar recht doen, dan zet dat zoden aan de dijk. Juist daarom is het belangrijk om wel recht te doen, ook als het niets lijkt uit te maken.

Opnieuw is de vraag: wil je dat God zo met je aan het werk gaat, dat je verandert en recht gaat doen? Op te vallen, zoals licht opvalt in een donkere nacht? God maakt ons bekend hoe hij wil dat we leven: recht doen, ook als het weinig lijkt uit te maken.

5. Met het tweede dat Micha noemt, daalt hij iets verder onder de oppervlakte af. God wil niet alleen dat wij recht doen, maar ook dat wij trouw liefhebben.

Trouw, dat wil zeggen: dat je in de verhoudingen waar in je staat, je inzet. En je blijft inzetten. Trouw, dat is blijven. Trouw dat is niet weglopen als het moeilijk wordt. Trouw, dat is niet er tussenuit knijpen als het gras elders groener is. Wie trouw is, zoekt de ander en blijft de ander zoeken.

Trouw liefhebben, dat wil zeggen: je hebt het trouw-zijn je helemaal eigen gemaakt. Je hebt het verinnerlijkt. Het is je verlangen om trouw te zijn.

Recht doen, dat voorkomt dat een gemeenschap verloedert door

bedrog en onrecht. Trouw liefhebben, dat maakt een gemeenschap sterker.

Wat trouw liefhebben voor ons betekenen kan, zie je als je doorkrijgt wat het tegenovergestelde is. Want de neiging om het tegenovergestelde te doen, zit in ons. Het is niet voor niets dat ons hart besneden moet worden en wij de gezindheid van Jezus Christus moeten krijgen. Zonder de Heilige Geest die in ons woont, doen we het niet: trouw liefhebben.

Wat is dan het tegenovergestelde? Kijk om je heen. In Nederland wordt geklaagd over verkilling van de maatschappij. Er wordt geklaagd over agressie tegen hulpverleners, maar ook over lompheid bij de hulpverleners zelf. De sociale ruimte verruwt. Mensen voelen onbehagen en zijn ontevreden. Bang ook. Gemeenschapszin neemt af. Hoeveel verbroken verhoudingen zijn er niet. Kijk om je heen, maar kijk ook naar jezelf.

Hoe snel haak ik af als iemand lastig is en denk ik – zoek het zelf maar uit? Hoe lang blijf je je inzetten voor je omgeving? Soms denk je zomaar: Ik ga weg en begin ergens anders overnieuw. Onbehagen en onverschilligheid, je draagt het vaak meer met je mee dan je zou willen.

Het medicijn tegen verkilling van onze verhoudingen is, dat we trouw liefhebben. Dat is ook wat God wil: trouw liefhebben. Je inzetten voor je gezin, je omgeving, je buurt, je werk, je gemeente. Maar ook: je inzetten voor mensen verder weg, die God op je weg plaatst.

Wat hebben wij het ook hier nodig dat de Heilige Geest ons vult. Dat Christus' gezindheid de onze wordt. En Goddank: het wordt ons ook gegeven. Trouw is een vrucht van de Geest. Bid erom dat ook deze vrucht in ons rijpt. Want trouw liefhebben, dat is het medicijn tegen de verkilling van onze relaties.

6. Met het derde wat Micha noemt komen we uit bij de wortel van alles: wandelen met God. De weg van God gaan. Daar begint het allemaal, en daaruit volgen die andere dingen: recht doen en trouw liefhebben.

Let op hoe Micha het zegt: de weg gaan van jouw God. God is niet zomaar iemand. God wil ook niet zomaar iets. God is jouw

God. Dat moet je horen tegen de achtergrond van Micha 6. Je proeft er de teleurstelling van God. Hij kiest voor een uitermate kwetsbare opstelling: Israël, wat heb ik dan fout gedaan? Waarom ben je mij vergeten?

En als het volk dan met uiterlijke dingen komt, dan is het antwoord: ik wil geen kadootjes, ik wil geen buitenkant, ik wil niet iets van je; ik wil jou. Jezelf.

Ieder van ons persoonlijk spreekt Micha namens God aan. Proef daarin Gods liefde: God wil geen grote moeilijke dingen. God wil dat we dichtbij hem leven. God houdt van ons en verlangt ernaar dat we hem liefhebben. God verlangt ernaar met ons te wandelen, zoals Henoeh met God wandelde. En zoals Jezus, de zoon, dichtbij zijn Vader leefde.

En dan nog meer: we zijn maar mensen. Jij mens, tegenover de HEER, de ontzagwekkende. De Heilige, de liefdevolle. Wanneer zijn we bij God meer op onze plek dan wanneer we nederig zijn. Dat wil zeggen: wanneer we al onze trots kwijt zijn en ophouden de schone schijn op te houden. Als je nederig bent overschat je jezelf niet meer. Het gaat dus niet om kruiperigheid of minderwaardigheid. Nee: wees gewoon jezelf als klein en zwak mensje.

Juist om de Micha-campagne een christelijke campagne te laten zijn is dit belangrijk: wij zijn niet de grote revolutionaire wereldverbeteraars. Wij zijn kleine zwakke mensen die verlossing nodig hebben. Wij verwachten het van God.

De problemen in deze wereld zijn immers te groot voor ons. Hoeveel ontwikkelingshulp is er al niet gegeven. Maar wat kunnen wij nu echt veranderen aan het onrecht in deze wereld? Soms kun je je machteloos voelen. Eerlijke chocolada, 100% slaafvrij. Maar hoeveel producten in onze winkels worden er op een oneerlijke manier geproduceerd? Hulpeloos maar schuldig, zijn we dat niet?

Maar God is er! God is onze verlosser. God brengt een nieuwe wereld. God brengt een wereld zonder armoede en onrecht. En omdat die God er is, omdat wij met die God wandelen, mogen we ons verzetten tegen armoede en onrecht. Als we met die God wandelen, dan laten we God in ons werken. Dan zie je af van

jezelf en ga je nederig de weg van God. Dan doe je mee met wat God doet.

Wees daarom geen trotse wereldverbeteraar, wordt niet cynisch, maar wandel nederig met God.